

Юденюк І. М., магістрант

Шацька З. Я., к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ

Ми живемо у вік передовит технологій, а це означає, що маючи знання ми маємо важливі ключі до нашого успіху.

В час створення нових технологій практично неможливо обійтися без вивчення нового матеріалу. Розповсюдження персональних комп'ютерів, розвиток глобальних комп'ютерних комунікацій висуває нові вимоги до оновлення знань і умінь фахівців, а отже, і до освіти в цілому.

Протягом останніх п'ятдесяти років, постійні наукові, технологічні інновації та зміни спричинили глибокий вплив на освіту.

Сьогодні не можливо за 5 або 6 років, підготувати людину до професійної діяльності на все життя. За період менше ніж 5 років відбувається старіння знань фахівців приблизно на 50%, внаслідок появи нової інформації.

Вирішення проблеми полягає в переході до освіти протягом життя, де базова освіта повинна доповнюватися програмами додаткової освіти й організується як основа, для доповнення іншими програмами.

Безперервне навчання — навчання, яке має місце в перебігу всього життя людини, і яке обумовлене інтенсивним оновленням знань і умінь, необхідних для успішної і ефективної професійної діяльності і, відповідно, швидкою зміною соціальних і економічних умов, що висувають нові вимоги до рівня професійної підготовки фахівців.

Європейська Комісія об'єднала різні освітні й навчальні ініціативи в єдину Програму навчання протягом життя (Lifelong Learning Programme). Ця програма прийшла на зміну програмам професійного та дистанційного навчання, що існували до 2006 року.

Навчання протягом життя має на увазі зростання інвестицій у людей і знання; набуття основних навичок, включаючи цифрову грамотність і розширення можливості для інноваційної, більш гнучкої форми навчання.

Метою безперервної освіти є забезпечити людей будь-якого віку і сфери діяльності рівним і відкритим доступом до якісного навчання.

Освіта протягом життя в усьому світі й особливо в розвинених країнах стає усе більш важливою сферою освітніх послуг. На сьогодні існують наступні три основні форми освіти:

- формальна освіта – початкова, загальна середня освіта, середня професійна освіта, вища освіта, освіта після закінчення ВНЗ, підвищення кваліфікації й перепідготовка фахівців і керівників з вищою і середньою професійною освітою в інститутах, на факультетах і курсах підвищення кваліфікації й професійної перепідготовки;
- неформальна освіта – професійно спрямовані й загальнокультурні курси навчання в центрах освіти дорослих, у лекторіях товариства „Знання”, по телебаченню, на різних курсах інтенсивного навчання;
- інформальна освіта є загальним терміном для освіти за межами стандартного освітнього середовища – індивідуальна пізнавальна діяльність, що супроводжує повсякденне життя, реалізується за рахунок власної активності людини.

Серед функцій безперервної освіти виділяють: розвиваючу, компенсуючу, адаптивну.

Виділяють такі основні групи безперервного навчання, засновані на віці тих, хто навчається:

Перша група - навчаються віком від 6 до 24 років. Вони, як правило, навчаються в спеціальних освітніх установах, від початкової школи до вищих навчальних закладів. Крім формального навчання, діти і молоді люди вчаться і у власній сім'ї, беруть участь у громадських організаціях, спілкуються з багатьма людьми, обертаються в певній культурному середовищі.

Друга група - це дорослі віком від 25 до 60 років. Хоча формальну освіту до цього часу, як правило, закінчено, люди все ж не припиняють вчитися. Вони можуть займатися професійним розвитком, отримувати додаткову освіту, займатися науковою роботою, а крім того, розширюють коло знайомств і кругозір, освоюючи нові вміння.

Третя група - це навчаються старше 60 років. У цей період життя люди зазвичай отримують прекрасну можливість присвятити себе своїм інтересам і захопленням - це може бути соціальна робота, подорожі, вироби ручної роботи та багато іншого.

Людина навчається в основному для самовдосконалення, щоб бути конкурентоспроможними на ринку праці та стати повноцінним членом суспільства. Таким чином, Lifelong Learning - це всебічний розвиток особистості, з одного боку, і спосіб сприяння розвитку всього суспільства, з іншого. Безперервність освіти неможлива без особистої мотивації людини. Навчання відбувається добровільно, і ніхто, крім самої людини, не несе за нього відповідальності.

По суті, все життя людини являє собою неформальне навчання. Опиняючись в самих різних ситуаціях, зустрічаючи на своєму шляху самих різних людей і зав'язуючи з ними ті чи інші відносини людина навчається. Вона набуває нові цінності, погляди, знайомиться з різними точками зору, здобуває нові знання і опановує нові вміння. Все це у величезній мірі і становить суть безперервного навчання.

Безумовно, реалізація безперервної освіти протягом життя вимагає, щоб у суспільстві дотримувалися певні умови. І перш за все необхідно, щоб державою визнавалися всі можливі форми, формати та методи навчання, а не тільки формальну освіту. Важливо, щоб в державі сформувалася загальна культура навчання. Це означає, що навчання має цінуватися, заохочуватися і бути доступним для всіх бажаючих та стати невід'ємною частиною трудової діяльності.